

श्री महालक्ष्मी ज्वेलर्स
१८५, एडियार स्ट्रीट,
कोईमटूर - ६४१ ००१
मो. ९८४३९४९७९४
कोईमटूरचे दागिने होलसेल दरात मिळतील
प्रोप्रा. - महेंद्र शिवाजीराव चव्हाण

साप्ताहिक स्वाभिमान

सातारा, सांगली, सोलापूर, कर्नाटक, केरळ, आंध्रप्रदेश, तामिळनाडू सह अन्य राज्यांत वितरीत
संस्थापक संपादक - शंकर शिंदे

www.readwhere.com/Publication/10498/swabhiman Postal Lic. STR/029/2019-2021

धनलक्ष्मी क. ले. व. न.
संपूर्ण कुटुंबाच्या खरेदीचा आनंद एक मध्येच!
प्रोप्रा. धनाजी किसन गिडे
लग्नवस्तु। सुटींग। शर्टिंग। साडीज। ड्रेस मटेरियल। रेडिमेड मेन्स। किड्स। लेडीज अँड जेंट्स। होजिअरी।
कलेश्वर मंदिराशेजारी, मेन रोड, आटपाडी - मो. ९४२३२७२४४९

वर्ष १३ वे अंक ३ सोमवार २६ ऑगस्ट २०१९ ते रविवार दि. १ सप्टेंबर २०१९ संपादक - तानाजी चव्हाण RNI/MAH / MAR-21179/2007 किंमत २ रुपये पाने ४

इतरांच्या तुलनेत भारतीय अर्थव्यवस्था मजबूत - निर्मला सीतारामण

नवी दिल्ली (वृत्तसंस्था)- दोन महासत्तांमधील व्यापारयुद्धामुळे जागतिक मंदीचे संकट जगासमोर उभे राहिले आहे. या मंदीचा सामना केवळ भारतच करत नसून जगातील अनेक देशांना या जागतिक मंदीचा सामना करावा लागत आहे. या परिस्थितीतही भारतीय अर्थव्यवस्था अत्यंत मजबूत असून देशवासियांना काळजी करण्याचे कारण नाही असा दावा केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामण यांनी एका पत्रकार परिषदेत बोलताना केला.

देशात रोकड पातळी वाढविण्या-

साठी ५ लाख कोटी रुपये देण्याची तसेच सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांसाठी ७० हजार कोटी रुपयांचे पॅकेज देण्याची घोषणाही केली.

मोदी सरकारच्या काळात भारतीय अर्थव्यवस्था सातव्या क्रमांकावर घसरली तरीही सरकार अर्थव्यवस्थेला स्थिर करण्यासाठी कोणतीही ठोस पावले उचलत नसून यामुळे देशात बेरोजगारी तसेच अनेक क्षेत्रात मंदीमुळे नोकरकपात होत आहे असा दावा उद्योग क्षेत्रातून तसेच राजकीय क्षेत्रातून होत आहे. त्याला उत्तर देण्यासाठी केंद्रीय अर्थम-

ंत्र्यांनी पत्रकार परिषद घेऊन माहिती दिली. केंद्रीय अर्थमंत्र्यांनी यावेळी ३२ स्लाईडशोच्या माध्यमातून भारतीय अर्थव्यवस्थेची आजची स्थिती पत्रकारांसमोर व देशासमोर ठेवली.

नीती आयोगाचे उपाध्यक्ष राजीव-कुमार यांनी काही दिवसांपूर्वी गेल्या ७० वर्षात कधीही नव्हती इतकी वाईट अवस्था सध्या भारतीय अर्थव्यवस्थेची आहे असे वक्तव्य केले होते. मात्र केंद्रीय अर्थमंत्र्यांच्या उत्तरानंतर माझ्या वक्तव्याचा चुकीचा अर्थ काढला गेला असा दावा केला.

धाकट्या भावाला मदत करणारच...

सातारा (प्रतिनिधी)- आ. श्रीमंत शिवेंद्रसिंहराजे भोसले हे माझे धाकटे बंधू असून त्यांना मदत करणारच असे भाष्य सातारचे खा. श्री. छ. उदयनराजे भोसले यांनी पत्रकारांनी विचारलेल्या प्रश्नावर केले.

आमदार भाजपात गेल्यामुळे आपण नेमकी कोणती भूमिका घेणार याबाबत गेल्या काही दिवसात विविध चर्चांना उधाण आले होते त्याबाबत पत्रकारांनी उदयनराजेना छेडले असता त्यांनी वरील उत्तर दिले त्यामुळे आगामी निवडणूकीत आमदारांचा मार्ग सोपा होईल असा अंदाज व्यक्त होतो आहे.

सातारच्या हिल हाफ मॅरेथॉनमध्ये इथोपियाचा फिक्रू दादी विजेता

सातारा (प्रतिनिधी)- जागतिक पातळीवर आपले वेगळे अस्तित्व सातारा हाफ हिल मॅरेथॉन स्पर्धेने तयार केले आहे. जगभरातील तसेच देशभरातील विविध भागातून या स्पर्धेसाठी स्पर्धक येत असतात. हजारो धावपटू या स्पर्धेत सहभागी होत आहेत. गेल्या दहा वर्षांपासून ही स्पर्धा सातारमध्ये आयोजित होत आहे.

यावर्षीही ही स्पर्धा अत्यंत उत्साहात पार पडली. या मॅरेथॉनच्या स्पर्धकांनी सातारकरांनी स्पर्धेच्या मार्गावर दुतर्फा उभे राहून टाळ्यांच्या गजरात स्वागत करून त्यांना प्रोत्साहन दिले. या स्पर्धेत इथोपिया व केनियाच्या धावपटूंनी आपले वर्चस्व कायम राखले.

खुल्या गटात इथोपियाच्या फिक्रू दादी या धावपटूने १ तास १० मिनिटे ६ सेकंद इतकी वेळ नोंदवत प्रथम क्रमांक पटकाविला. तर केनियाचा हिलारी किप्टू हा दुसरा आला. भारतीय धावपटूत धन्वत प्रल्हाद रामसिंग याने प्रथम क्रमांक मिळविला. तर स्वाती गाडवे हिने महिलांमध्ये पहिला क्रमांक मिळविला.

जवळपास साडेआठ हजार धावपटूंनी या स्पर्धेसाठी आपली नावनोंदणी केली होती. पोलीस परेड ग्राऊंडवरून खा. श्री. छ. उदयनराजे भोसले, आ.श्री. शिवेंद्रसिंह राजे भोसले, पोलीस अधीक्षक तेजस्वी सातपुते, सातारा रनर्स फौंडेशनचे संस्थापक अध्यक्ष डॉ. संदीप काटे, फौंडेशनचे अध्यक्ष डॉ. प्रतापराव गोळे व रस डायरेक्टर डॉ. देवदत्त देव यांच्या उपस्थितीत स्पर्धेस सुरुवात झाली.

या मॅरेथॉनसाठी संयोजन समितीने अत्यंत चोख व्यवस्था ठेवली होती. स्पर्धेच्या दर ३ किमी अंतरावर पाण्याचे स्टॉल तसेच इतर व्यवस्थाही ठेवली होती. स्पर्धेदरम्यान कोणालाही काही दुखापत झाली तर ठिकठिकाणी सुसज्ज अॅम्ब्युलन्सची व्यवस्था करण्यात आली होती. संयोजन समितीला सातारा शहरातील विविध सामाजिक कार्ये करणाऱ्या मंडळांनी तसेच त्यांच्या कार्यकर्त्यांनी संयोजन मध्ये मदत केली. अत्यंत नेटके नियोजन असणाऱ्या या स्पर्धेने गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड मध्ये आपल्या नावाची नोंद केली आहे.

माजी अर्थमंत्री अरुण जेटली यांचे निधन

नवी दिल्ली (वृत्तसंस्था)- देशाचे माजी अर्थमंत्री ना. अरुण जेटली यांचे किडनीच्या विकारामुळे दुःखद निधन झाले. ते गेल्या काही महिन्यांपासून आजारी होते. निधनसमयी ते ६७ वर्षांचे होते. भारतीय जनता पक्षातील तारणहार अशी त्यांची प्रतिमा होती. अत्यंत निष्णात वकील, संसदपटू अशी त्यांची प्रतिमा होती. त्यांच्या निधनाबद्दल विविध राजकीय नेत्यांनी शोक व्यक्त केला आहे.

Prop. Jagtap & Sons
Mob. 95 27 27 20 27
उद्योगमंत्री
महाराष्ट्र राज्य, ग्रामीण विकास संघ

Shri Shivshankar Gold

Manufactures & Dealers in All Kind of Gold Ornaments।
Eco-Friendly Ornaments।
Certificate of Authenticity।

मूल्ये
* पारदर्शकता * नाविन्यपूर्ण * स्वच्छता * सामाजिक जबाबदारी
* विश्वासार्हता * सातत्य * व्यावहारिक

E-mail : shivshankargold@gmail.com
३५६/बी, रविवार पेठ, दिवटे गल्ली, कराड ४९५ ११०, जि. सातारा.

एस. एस. हॉलमार्किंग सेंटर, कराड
(BIS. Govt. Recognized Hallmarking Center)
HALLMARKING | LASER MARKING | LASER DESIGNING |
FIRE ASSAY | CERTIFICATE OF AUTHENTICITY।

३५ ए/२, रविवार पेठ, कराड, ४९५११०.
Email: sshallmarking@gmail.com Tel.: 02164 - 225242

स्वागत हॉलमार्किंग सेंटर, सातारा
(BIS. Govt. Recognized Hallmarking Center)
HALLMARKING | LASER MARKING | LASER DESIGNING |
FIRE ASSAY | CERTIFICATE OF AUTHENTICITY।

सर्व नं. २९४/ए, स्वागत कॉम्प्लेक्स, Email: swagathhallmarkcentre@gmail.com
भवानी पेठ, मोता चौक, सातारा. Tel.: 02164 - 225242, Mob. -7350861861

न्यू एस.पी.एस.गोल्ड रिफायनरी सिस्टिम
१ ग्रॅम ते ५० किलो सोने व १ ग्रॅम ते ५०० किलो चांदी रिफायनरी सिस्टिम
* गलाई बांधवांकरीता केमिकल व ऑसिडच्या धुरापासून १००% मुक्त करणारी सिस्टिम
* गलाईकरीता लागणाऱ्या सर्व साहित्याचे उत्पादक श्री साई हॉस्पिटल बिल्डिंग, खानापूर रोड, विटा ता. खानापूर जि. सांगली ४९५ ३९९ (महाराष्ट्र)

शशिकांत शिंदे ०९४०५२८३९९६
०९४००९२३९९६

ॐ शिवशक्ती ज्वेलर्स
श्री श्रद्धा गोल्ड (होलसेल) अँड फायनान्स
आमच्याकडे सोन्याचे व चांदीचे दागिने तयार व ऑर्डरप्रमाणे तयार करून मिळतील
प्रोप्रा. - विष्णूपंत लक्ष्मण चव्हाण (य. पा. वाडीकर)
राजेश / ९४२३८०९९४८ सचिन / ९०९६३३६००७
मेन रोड, आटपाडी जि. सांगली

सोमवार २६ ऑगस्ट २०१९ ते रविवार दि. १ सप्टेंबर २०१९

स्वाभिमान

२

स्वाभिमान हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक व मालक श्री. शंकर सुबराव शिंदे यांनी प्राकृती प्रिंटर्स, ८५७, ब, शनिवार पेठ, सातारा - ४१५००२ येथे बेळगुंपी बंगला, अंजनी गॅस गोडाऊनजवळ, एम. एस. ई. बी. रोड, कराड - ४१५११० जि. सातारा (महाराष्ट्र) येथून प्रसिद्ध केले. फोन - ९२२६१५२३६९, ८४२१०४३४१७, www.eswabhiman@yahoo.com
संपादक - श्री. तानाजी लक्ष्मण चव्हाण
या अंकात प्रकाशित होणाऱ्या मतांशी संपादक / प्रकाशक संमत असतीलच असे नाही. (सर्व वाद विवाद कराड न्यायक्षेत्र)

संपादकीय.....

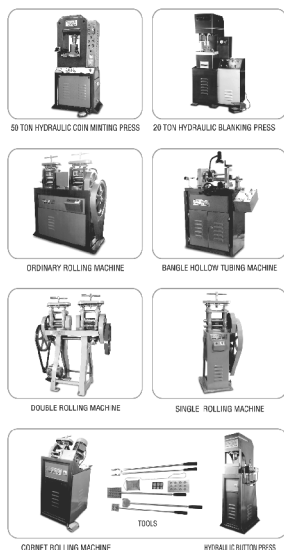
दोन पर्वाची अखेर....

गेल्या महिन्याभरात भारतीय राजकारणातील दोन पर्वाची अखेर झाली. योगायोग म्हणजे हे दोन्ही पर्वांना एकाच रोगाने ग्रस्त केले होते. त्यातील एक म्हणजे माजी पंतप्रधान इंदिरा गांधीनंतर देशाचे परराष्ट्रमंत्री पद तितक्याच खंबीरतेने व सक्षमपणे सांभाळत भारताची शान आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील विविध संमेलनातून तळपत ठेवणाऱ्या सुषमा स्वराज्य या होत. भारतीय जनता पक्षात अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या काळात सुषमाजी राजकारणात आल्या आपल्या अभ्यासू व धडाडीपूर्ण वाणीने अल्पकालावधीतच त्यांनी देशातील प्रमुख वाक्पटू म्हणून स्वतःला सिद्ध केले. आपल्या मेहनतीने त्या भाजपच्या राष्ट्रीय पातळीवर गोटात स्वतःचे स्थान निर्माण करू शकल्या. काँग्रेसचे सरकार सत्तेवर असताना उघड झालेल्या विविध घोटाळ्यांवर विरोधी पक्ष नेत्या म्हणून त्यांनी तत्कालीन सरकारला चांगलेच अडचणीत आणले होते. नवनवीन माहिती सादर करून त्यांनी काँग्रेसच्या नेत्यांची बोलतीच बंद करून टाकली होती.

२०१४ मध्ये सत्तेवर आलेल्या मोदी सरकारमध्ये परराष्ट्रमंत्री त्यांना मिळालेली जबाबदारी त्यांनी अत्यंत निष्ठेने व तडफेने सांभाळली. या कालावधीत निर्माण झालेल्या काही आंतरराष्ट्रीय प्रसंगात त्यांनी भारताची भक्कम बाजू मांडली होती. त्यांना किडनीचा विकार होता. त्यांचे किडनी ट्रान्सप्लांटही झाले होते. पण प्रकृती अस्वस्थामुळे अखेर त्यांची प्राणज्योत मालवली.

दुसरे म्हणजे देशाचं अर्थमंत्रीपद भूषविलेले ज्येष्ठ अर्थतज्ज्ञ, निष्णात वकील, धीरोदत्तपणे काळाला सामोरे गेलेले अरुण जेटली हे होत. या दोन्ही नेत्यांच्या जाण्याने भारतीय जनता पक्षाची प्रचंड हानी झाली आहे. कारण अलीकडच्या काळात वाजपेयी व मनोहर पर्रिकरांसारखे नेतेही सोडून गेले. सुषमा स्वराज्य यांच्या शोकसभेच्या दिवशीच अरुण जेटली हे आपल्या आजारपणामुळे मृत्यू पावले. अरुण जेटली यांनी आपल्या हसतमुख स्वभावामुळे राजकारणात अनेक मित्र जोडले त्यात विरोधी पक्षांचेही मित्र होते. पण त्यांनी ही मैत्री राजकारणापलीकडेही जाऊन जोपासली. त्यांना आर्थिक विषयाबाबत, खेळाबाबत विशेष रूची होती. त्यामुळे भारतीय क्रिकेट नियामक मंडळाचे उपाध्यक्ष, दिल्ली क्रिकेट मंडळाचे अध्यक्ष या नात्यानेही चांगली कामगिरी केली. या दोन्ही नेत्यांच्या जाण्यामुळे देश अत्यंत अनुभवसंपन्न व सुसंस्कृत राजकारण्यांना मुकला हे मात्र खरे आहे. त्यांची पोकळी भारतीय जनता पक्षाला यापुढील काळात निश्चितच जाणवत राहील यात शंका नाही.

Kalyan
Engineering
Corporation

JEWELLERY MACHINE MANUFACTURES & EXPORTERS

9/196A, Elather, Cailcut, Kerala - India. Pin - 673 303
Tel: +91 495 2462409. Cell : +91 9349 11 87 29

www.kalynengineeringcorporation.com

पुस्तक परीक्षण

ज्ञानियाच्या पालखीचे, आम्ही सारे खांदेकरी। उधळू फुले ऑजळीने, अंधाराच्या वाटेवरी।।

प्रत्येक व्यक्तीचं आयुष्य हे वेगवेगळे असतं. आयुष्यात असंख्य प्रसंग, अनेक अनुभव, अनेक व्यक्ती, काही आयुष्यभरासाठी तर काही वर्षभरासाठी, काही महिन्यांसाठी, दिवसांसाठी किंवा मिनिटांसाठी आपल्या सान्निध्यात आलेल्या असतात. एक वेगळा आनंद देऊन गेलेल्या असतात. काही प्रसंगी दुःखही देतात. सगळेच प्रसंग आपल्या ध्यानात राहत नाहीत. ठळक, आमूलाग्र बदल घडवून आणणारे, आयुष्यास कलाटणी देणारे मोजकेच प्रसंग, अनुभव किंवा व्यक्ती आपण कधीच विसरत नाही.

विद्यार्थीदशा ही विसरणारी अवस्था असते. खेळण्या-बागडण्यात दिवस कसे भुरकन निघून जातात हे समजत नाही. शिक्षकी पेशात मात्र प्रौढत्व, जबाबदारी आणि विद्यार्थ्यांची काळजी यांचे मनावर मोठे ओझे असते. शिक्षक किंवा गुरु आपल्याला जे जे अनुभव आले त्या सर्वांचा वापर आपल्या अध्यापनात करतात. अर्थात त्यांना अशा प्रसंगांची नोंद ठेवावी लागते.

जेथे गुरु तेथे ज्ञान, जेथे ज्ञान तेथे आत्मदर्शन। जेथे आत्मदर्शन, तेथे समाधान।।

गुरुविण कोण दाखवील वाट, गुरुचा महिमा अगाध. आता मी ज्या पुस्तकाची प्रस्तावना लिहित आहे, ती कलाकृती एका गुरुने निर्माण केलेली आहे. लेखक सुनील आसवले हे रयत शिक्षण संस्थेतील एक शिक्षक. अत्यंत मनमिळावू, अनेक मित्र-सोबती, विद्यार्थी-पालक यांच्या प्रेम कोशात नेहमी राहणारे एक जन्मजात लेखक. गडहिंग्लज तालुक्यातील नेरवाडी नावाच्या लहान खेड्यात बालपण व्यतित केल्याने ग्रामीण जीवनाचे अनेक अनुभव गाठीशी बांधून अध्यापनातून जस-जसा वेळ मिळेल तस-तसे त्यांनी आपले लेखन चालू ठेवून हा एक अत्यंत देखणा कथासंग्रह आपल्या वाचनासाठी सुपूर्त केला आहे. या त्यांच्या कथा नसून त्यांनी शिक्षकी पेशातल्या, सार्वजनिक जीवनातल्या घटना मनमोकळ्या गप्पांच्या स्वरूपात आपल्यापुढे मांडल्या आहेत.

एकूण बावीस अनुभवकथांचा हा संग्रह असून बरेच अनुभव सिद्धहस्त स्वरूपात आहेत. कोकणातल्या वास्तव्यात आलेल्या एका विलक्षण अनुभवाच्या लेखनातून जी कथा साकार झाली त्या 'घडलं हे मात्र खरं होतं...!' हे कथेचे शीर्षक संग्रहास देण्याची कल्पना मला खूप आवडली. विशेष म्हणजे त्यांनी स्वतः सांगली आणि कोल्हापूर कथांचे प्रकट वाचन केले आहे यावरून त्यांच्या कथांचा दर्जा आपणांस नक्कीच समजतो.

त्यांच्या बऱ्याच कथा ग्रामीण ढंगाच्या, बोलीच्या आणि जीवनाशी नाळ जोडणाऱ्या आणि वाचकांच्या मनाची पकड घेणाऱ्या आहेत. 'थोरली आई', 'कॉंबडी उडाली भुरं SS', 'दत्तूमामा', 'गवत्या' यासारख्या कथा निश्चितच खेड्यातील वाचकाला आवडतील याची खात्री आहे.

लेखक सुनील आसवले यांनी प्रसंग हे कथेच्या धाटणीत लिहायचे म्हणून न लिहिता त्यातून वाचकाला काही संदेश जावा, मार्गदर्शन, ज्ञान व संस्कार मिळावेत हा दृष्टिकोन समोर ठेवून गुरुच्या भावनेतून लिहिल्या आहेत. 'दत्तूमामा'मध्ये एका भोळ्या भाबड्या युवकाची कथा की जो बकरी कापून देण्याच्या कामात व्यस्त असतो. एका नवऱ्याने सोडून दिलेल्या वृद्ध, विधवा स्त्रीची कथा 'थोरली आई'. दारूचे व्यसन आणि त्यातून झालेला कर्जबाजारीपणा यातून बाहेर काढणारे मित्र यांची कथा 'व्याजाचा उंदीर' शालेय जीवनात आपला मित्र पुढे नक्की इन्स्पेक्टर होईल असा अंदाज बांधणे व तो खरा ठरणे याची कथा 'तू नक्की इन्स्पेक्टर होशील' या कथेत सांगितली आहे. कोणतीही पोषक परिस्थिती नसताना स्वबळावर पोलीस खात्यात उच्चपदावर पोचलेल्या विजय कदम यांचा आदर्श इतर तरुणांनी घ्यावा हे लेखकाने खूप छान मांडले आहे.

'अद्भुत स्वप्न' ही कथा प्रेमकथा चांगली रंगविली आहे. अल्बम कथेत मुलीच्या जन्मास येण्याचा अपशकून म्हणून नोकरी गेली. हा वडिलांचा गैरसमज आणि त्यातून दारू पिणे व मुलीचा तिरस्कार इ. गोष्टी घडतात. नंतर पत्नीचाच म्हणजे एका स्त्रीचाच संसारास हातभार लागतो व पुढे सुरळीत समाधानी आयुष्य मिळते याची शिकवण दिली आहे.

या कथासंग्रहास नाव दिलेल्या कथेविषयी थोडेसे... 'घडलं हे मात्र खरं होतं...!' या कथेत लेखकाने भुताटकीसारख्या विषयाला हात घातला आहे. खेड्यात आजही थोड्याफार प्रमाणात हा प्रकार पहायला मिळतो. लेखकाने हा प्रसंग स्वतः अनुभवला असून त्यांचे म्हणणे आहे की, घडलं हे मात्र खरं होतं...! या कथेविषयी लेखकाशी चर्चा केली तेव्हा समाज अधश्चर्या, अपसमजाकडे ही कथा वळते. त्यावेळी बोलताना लेखक म्हणाले, "नाही साहेब, ती भुताटकी होती असे मी ठामपणे सांगत नाही. कदाचित ती टोकाची मानसिक अवस्था असेल पण तिच्या त्या वेळच्या शक्ती व हातवाऱ्यावरून अनैसर्गिक वाटत होती."

या त्यांच्या सांगण्यावरून मी एक कयास बांधला, खरेच हा प्रसंग घडला असणार. पण तो अतृप्त आत्म्याचा किंवा भुताटकीचा नाही तर विपर्यस्त, नवख्या जंगली वातावरणात एका शहरी नवविवाहितेच्या भीतीग्रस्त मनाने खोली भीतीच्या गर्तेत घेतलेली उडी असावी. पूर्वीच्या कपोलकल्पित भुताखेतांच्या खेडूत कथा आणि त्यांचा मनावरचा पगडा आता विपर्यस्त नवख्या परिस्थितीत उफाळून वर आला असेल आणि मग तिची मानसिक अवस्था झाली असेल. लेखकाने अंधश्चर्याचा संदेश वाचकांपर्यंत पोचू नये याची कथेत काळजी घेतलेली आहे. शालेय वातावरणातल्या कथाही अत्यंत सुरेख आहेत. परीक्षेचे पेपर्स देण्याचा प्रसंग, बदली झाल्यानंतर नवीन जागा इ. वर्णन कथांमधून आकर्षक रीतीने मांडले आहे.

लेखक म्हणून सुनील आसवले मला आवडले तेवढेच माणूस म्हणूनही आवडले. अडचणीत आलेल्यांना हातभार लावणे हा त्यांचा स्वभावच आहे. 'विद्या विनयेन शोभते' या उक्तीप्रमाणे त्यांच्या ठायी नम्रता खोलवर भरलेली आहे हे मात्र खरे आहे.

ज्ञानी से ज्ञानी मिले तो, हो जाये दो-दो बात। अज्ञानी से अज्ञानी मिले तो, मिल जाये दो-दो लाथ।।

हाच अनुभव त्यांच्या कथांमधून येतो. कवितासागर प्रकाशनचे संचालक डॉ. सुनीलदादा पाटील यांनी यांनी मला प्रस्तावना लिहिण्याचा प्रस्ताव दिला त्यांचा मी आभारी आहे. लेखक सुनील आसवले यांनी यापुढेही असेच लेखन करावे ही अपेक्षा.

- आबासाहेब मारुती सूर्यवंशी,

माजी जिल्हाशिक्षणाधिकारी, मो. ९५५२२५६६९०

श्री राधाकृष्ण हॉस्पिटल अँड इन्फर्टिलिटी / टेस्ट ट्युब बेबी सेंटर

प्लॉट नं. ६८, सिटी सर्व्हे नं. ३३२०, शिवाजीनगर, फलटण ४९५ ५२३ जि. सातारा

फोन - (०२१६६) २२२४५६, ७५०७९५५७२७ Email: drssmane@yahoo.co.in

डॉ. सागर सूर्यकांत माने

M.B.B.S., D. N. B. (OBGY)

स्त्री आरोग्य, व्यंध्यत्व चिकित्सा

टेस्ट ट्यूब बेबी तज्ज्ञ

* गिनीज वर्ल्ड रेकॉर्ड विश्व विजेते

आमच्या हॉस्पिटलमधील उपलब्ध सुविधा

* **पुरुष व्यंध्यत्व चिकित्सा** - पुरुषबीज (शुक्राणु)चा अभाव/ कमतरता, मधुमेह, हर्निया, हायड्रोसिल, व्हॉरीकोसिल, सोनोग्राफी व कलर डॉपलर इ.

* **व्यंध्यत्व निदान चाचण्या/परीक्षा** - धातू/वीर्य तपासणी, पुरुष व स्त्री जोडीदारांची हार्मोन्स/संप्रेरक तपासणी, स्त्री बीज व गर्भनलिका तपासणी, लॅप्रोस्कोपी व हिस्टरो-स्कोपी (दुर्बिणीद्वारे तपासणी), जनुकीय चाचण्या, कॅरीओटायपिंग, थाईराईड तपासणी

* **स्त्री व्यंध्यत्व चिकित्सा** - मासिक पाळी वेळेवर न येणे, स्त्री बीजाची वाढ नसणे, गर्भाशय व बीजाशयातील गाठी, गर्भनलिका बंद असणे, थायरॉईडचे आजार, गर्भाशयात पडदा असणे, वारंवार होणारे गर्भपात, कुटुंब नियोजन ऑपरेशन पलटी करणे. तसेच कुटुंबामध्ये मतिमंद/जनुकीय आजाराचे मूल असणे.

* **उपचार पद्धती** - स्त्री व पुरुष बीजवाढीसाठी हार्मोन्स/संप्रेरकांची इंजेक्शन्स, टेस्ट ट्यूब बेबी समुपदेशन / गर्भाशय/ बीजाशयातील गाठी दुर्बिणीद्वारे काढणे.

डॉ. सौ. वाणिश्री सागर माने

B.A.M.S.

अत्याधुनिक टेस्ट ट्यूब बेबी सुविधा (IVF, ICSI)

आयुष्यमान योजनेसाठी नावनोंदणी करण्याचे आवाहन

सातारा (प्रतिनिधी) - देशातील सर्वसामान्य नागरिकांच्या आरोग्यासाठी केंद्र शासनाने आयुष्यमान भारत योजना सुरू केली आहे. या योजनेतर्गत ५ लाखापर्यंतचे उपचार मोफत केले जाणार असून, प्रधानमंत्री महोदयांच्या स्वाक्षरीचे पत्र प्राप्त झालेल्या कुटुंबांनी या योजनेच्या लाभासाठी आपले सरकार सेवा केंद्रावर तसेच जिल्ह्यातील या योजनेतर्गत असलेल्या १४ रुग्णालयात जावून नोंदणी करावी, असे आवाहन जिल्हाधिकारी श्वेता सिंगल यांनी केले आहे.

ई-कार्ड नोंदणीसाठी पत्र प्राप्त झालेल्या लाभार्थ्यांनी प्रधानमंत्री यांच्या स्वाक्षरीचे पत्र, रेशनकार्ड, आधार कार्ड, मतदान कार्ड, (सत्यप्रती) घेऊन जावे व आपली नोंदणी करावी. ही नोंदणी करण्यासाठी आपले सरकार केंद्रावर ३० रुपये शुल्क भरावे लागेल तर १४ रुग्णालयांमध्ये मोफत नोंदणी केली जाईल.

सातारा तालुक्यातील जिल्हा रुग्णालय, संजीवन आयसीयु, अँको लाईफ सेंटर, शेंद्रे, कोरेगवामधील श्रीरंग नर्सिंग होम, कराडमधील शारदा हॉस्पिटल, कृष्णा हॉस्पिटल, सह्याद्री हॉस्पिटल, कोळेकर हॉस्पिटल, के. एन. गुजर, फलटणमधील निकोप हॉस्पिटल, लाईफ लाईन हॉस्पिटल, सावित्री हॉस्पिटल, इ. हॉस्पिटलमध्ये ५ लाखापर्यंतचे मोफत उपचार केले जाणार आहेत.

प्रधानमंत्री किसान मानधन योजनेचा लाभ जास्तीत**जास्त शेतकऱ्यांनी घ्यावा - जिल्हाधिकारी**

सातारा (प्रतिनिधी) - प्रधानमंत्री किसान मानधन योजना ही ९ ऑगस्टपासून देशभरात सुरू करण्यात आली आहे. या योजनेत १८ ते ४० वयोगटातील २ हेक्टरपर्यंत शेती असलेले शेतकरी पात्र आहेत. पात्र लाभार्थ्यांना ६० वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर प्रती महिना ३ हजार रुपये पेन्शन मिळणार आहे. तसेच लाभार्थ्यांचा मृत्यू झाल्यास त्याच्या कुटुंबियांना निवृत्ती वेतन मिळण्याची सुद्धा तरतूद करण्यात आली आहे तरी प्रधानमंत्री किसान मानधन योजनेचा जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन जिल्हाधिकारी श्वेता सिंगल यांनी पत्रकार परिषदेत केले. यावेळी अपर जिल्हाधिकारी साहेबराव गायकवाड उपस्थित होते.

चांदोली प्राधिकरणाची स्थापना करून चांदोली परिसर पर्यटनाला चालना देणार - आ. शिवाजीराव नाईक

शिराळा (विकास शहा यांजकडून) - चांदोली परिसर पर्यटन क्षेत्र विकसित करण्यासाठी चांदोली प्राधिकरणाची निर्मिती करून येथील पर्यटनाला राज्य शासन गती देणार असल्याची माहिती आ. शिवाजीराव नाईक यांनी दिली आहे. मुंबईत मंत्रालयात मुख्य सचिव भूषण गगरानी यांच्या प्रमुख उपस्थितीत चांदोली पर्यटन विकसित करण्याबाबत झालेल्या बैठकीची माहिती ते देत होते. बैठकीला वन, जलसंपदा, बांधकाम, एम.टीडीसी, पयटन, मत्स्य, पाटबंधारे यासाह इतर विभागाचे प्रमुख वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

आ. नाईक पुढे म्हणाले, चांदोली परिसरामध्ये ऐतिहासिक प्रचीतगड, कलावंतीनीची विहीर, त्याचबरोबर शेवंताई, आसुबाई, वाल्मिकी, उदगिरी ही पवित्र देवस्थाने, कोकण विभागास सलग असणारा डोंगर कपारीचा परिसर, अनेक उंच व मनमोहक धबधबे, हिरवीगर्द वनराई, विविध प्रकारचे पक्षी, प्राणी, झोळंबी बठारावरंगीबेरंगी फुलांनी नटलेला परिसर, पायथ्याला विष्णूची वसंतसागर जलाशय असा परिसर आहे. या परिसराचा पर्यटनाच्या दृष्टीने विकास व्हावा

असा आमचा मानस होता. त्या पद्धतीने या परिसराला पर्यटनाचा दर्जा देऊन हा परिसर विकसित करणेबाबत आम्ही मुख्यमंत्र्यांकडे सातत्याने आग्रही मागणी करीत होती. त्यानुसार ही बैठक पार पडली.

सदर बैठकीत पर्यटनाच्या दृष्टीने तपशीलवार आढावा घेण्यात आला. चांदोली परिसरात असणारी बरीचशी जमीन पाटबंधारे खात्याच्या मालकीची आहे याबाबत सांगली जिल्हाधिकाऱ्यांनी लक्ष घालावे, विविध विभागांना लागणारी जमीन पाटबंधारे विभागाने समन्वयातून प्राप्त परिस्थितीनुसार संबंधित विभागाला भाडेकराराने किंवा कायमस्वरूपी द्यावी. सर्व विभागांचा समन्वय होऊन चांदोली परिसराचा विकास होण्यासाठी चांदोली प्राधिकरण या स्वतंत्र विभागाची निर्मिती करून या परिसरात सपोद्यान, मत्स्यालय, पैठण व म्हैसूरच्या धर्तीवर बागा, एमटीडीसीमार्फत पर्यटकांच्या निवासाची व भोजनाची, वाहनतळ व्यवस्था उपलब्ध करावी. पाण्याची उपलब्धता असल्याने कारंज्यांची निर्मिती व्हावी. चांदोली अभयारण्य

व विशेष करून सह्याद्री व्याघ्र प्रकल्पातील पशु, पक्षी, प्राणी, वनस्पती या सर्वांची माहिती होण्याकरता स्वतंत्र संग्रहालय उभे करावे. पर्यटकांसाठी खेळाचे मैदान, पक्षीनिरीक्षणासाठीची विशेष जागा, प्राणी पाहण्यासाठी जंगल सफारी, विविध विभागांची कार्यालये, कर्मचाऱ्यांची निवासस्थाने, हस्तकला खरेदी व विक्री केंद्र उभारावे.

यानंतर लवकरच चांदोली प्राधिकरणाची निर्मिती होण्यासाठी मुख्यमंत्र्यांच्या उपस्थितीत बैठक झाल्यानंतर समक्ष चर्चा करून पुढील कार्यवाही केली जाईल असेही प्रधान सचिव व इतर अधिकाऱ्यांनी आमदार नाईक यांना यासंबंधी सदर बैठकीत माहिती दिली.

यावेळी वन्यजीव विभागाचे वरिष्ठ अधिकारी व्ही. सी. बेंझ, सह्याद्री व्याघ्र प्रकल्पाचे एस. एल. गुजर, वास्तु-विशारद प्रमोद चौगुले, अधीक्षक अभियंता सकपाळ आदी अधिकारी उपस्थित होते.

॥ श्री सिद्धनाथ प्रसन्न ॥

प्रमोद बाबुराव शैलार (कराड)

साज, तुशी, ९७६४२३०६५८

बुगडी, अँटीक, कोल्हापुरी मालाचे होलसेल व्यापारी

जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. निविदा ०४१७/प्र.क्र. २४७/मोप्र-१ दि.३०/११/२०१८

प्रपत्र - १**महाराष्ट्र शासन, जलसंपदा विभाग****कार्यकारी अभियंता, यांत्रिकी विभाग, कोल्हापूर यांचे कार्यालय**

पत्ता - सिंचन विभाग, ताराबाई पार्क, कोल्हापूर - ४१६ ००३

ई-मेल पत्ता - eemdkop@gmail.com

दूरध्वनी क्र. (०२३१) २६५१२८४

निविदा सूचना क्रमांक १३ सन २०१८-१९ तृतीय वेळ

कार्यकारी अभियंता, यांत्रिकी विभाग, कोल्हापूर, जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र शासन हे खाली नमूद कामासाठी ब-१ नमुन्यात (ऑनलाईन) निविदा मागवित आहेत. शासन जलसंपदा विभाग निर्णय क्र. संकीर्ण/१११७/प्र.क्र.१०४/१७/यांत्रिकी, दि. १४/०३/२०१८ अन्वये "निविदा सादर करणारे कंत्राटदार जलसंपदा विभागातील यांत्रिकी विभागातील यांत्रिकी संघटनेकडे पंजीकृत असणे आवश्यक नाही. निविदा कागदपत्रे शासनाचे संकेतस्थळ <http://mahatenders.gov.in> येथून डाऊनलोड करण्यात यावी. तसेच निविदा स्विकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार कार्यकारी अभियंता, यांत्रिकी विभाग, कोल्हापूर यांनी राखून ठेवला आहे. अट असलेली निविदा स्विकारली जाणार नाही.

कामाचे नाव	उरमोडी उपसा सिंचन योजना टप्पा क्र.१ उर्ध्वगामी नलिका क्र.३ वरील नवीन पंप क्र.१२ व १३चे डिलिव्हरी पाईपकरिता बटरफ्लाय व्हॉल्वचे उत्पादन, पुरवठा उभारणी, चाचणी, कार्यान्वितीकरण करणेचे काम
जिल्हा	सातारा
निविदेची अंदाजित किंमत रुपये	रु.१४,७५,८०४/- (रु. चौदा लक्ष शहात्तर हजार आठशे चार फक्त)
कोच्या निविदा संच विक्री कालावधी	दि. २६/०८/२०१९ रोजी सकाळी १०.०० वा. पासून दि. ०३/०९/२०१९ रोजी सायंकाळी १७.४५ वा. पर्यंत
भरलेल्या निविदा सादर करणेचा कालावधी	दि. २६/०८/२०१९ रोजी सकाळी १०.०० वा. पासून दि. ०५/०९/२०१९ रोजी सायंकाळी १७.४५ वा. पर्यंत
निविदा उघडणेचा कालावधी	दि. ०९/०९/२०१९ रोजी सकाळी ११.०० वा. (शक्य झाल्यास) दि. २३/०९/२०१९ रोजी सायंकाळी १७.४५ वा. पर्यंत

खालील ठिकाणी निविदाबाबत सर्व माहिती उपलब्ध आहे.

४) संकेतस्थळ <http://www.mahatenders.gov.in> आणि www.mahayantriki.org

५) कार्यकारी अभियंता, यांत्रिकी विभाग, कोल्हापूर यांचे कार्यालयातील सूचना फलक

६) सदर निविदेसुचनेमध्ये / निविदेमध्ये काही बदल असे बदल फक्त या कार्यालयाचे सूचनाफलकावर आणि वरील संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणेत येतील. (वृत्तपत्रात प्रसिद्ध केले जाणार नाही.)

जा. क्र. यांवि/को/ लेशा-१/२५६०/२०१९

कार्यकारी अभियंता, यांत्रिकी विभाग, कोल्हापूर यांचे कार्यालय

दिनांक : १६/०८/२०१९

(जिमाका/सातारा/जा/१८८/२०१९-२०२०)

(सही) -

(सु.म. बागेवाडी)

कार्यकारी अभियंता,

यांत्रिकी विभाग, कोल्हापूर

जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. निविदा ०४१७/प्र.क्र. २४७/मोप्र-१ दि.३०/११/२०१८

महाराष्ट्र शासन, जलसंपदा विभाग**कार्यकारी अभियंता, टेंभू उपसा सिंचन, यांत्रिकी व विद्युत पथक, ओगलेवाडी**

ता. कराड जि. सातारा पिन- ४१५१०५ यांचे कार्यालय

ई-मेल पत्ता - दूरध्वनी क्र. ०२१६४-२७११४२

ई-मेल पत्ता - <http://mahatenders.gov.in>

ई-निविदा सूचना क्रमांक १४ (द्वितीय वेळ) सन २०१९-२०

कार्यकारी अभियंता, टेंभू उपसा सिंचन यांत्रिकी व विद्युत पथक, ओगलेवाडी, कराड (दूरध्वनी क्र. ०२१६४/२७११४२) हे सक्षम कंत्राटदाराकडून खालील कामाकरिता ब-१ नमुन्यातील ई-निविदा प्रणालीद्वारे (ऑनलाईन) निविदा मागवित आहेत. निविदा कागदपत्रे शासनाचे संकेतस्थळ <http://mahatenders.gov.in> येथून डाऊनलोड करण्यात यावी. तसेच निविदा स्विकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार कार्यकारी अभियंता, टेंभू उपसा सिंचन यांत्रिकी व विद्युत पथक, ओगलेवाडी, यांनी राखून ठेवला आहे. अट असलेली निविदा स्विकारली जाणार नाही.

अ. क्र.	कामाचे नाव	निविदेची अंदाजित किंमत रु.
१	टेंभू उपसा सिंचन प्रकल्प टप्पा क्र. ४ वेजेगाव येथील पंपहाऊसमधील EOT साठी आवश्यक शिडी व पंपहाऊस ओपनिंगला जाळी व रोलिंग बसविणे इ. कामाबाबत	५,०७,५३९/-

१) ई-निविदा उपलब्ध कालावधी : दिनांक २०/०८/२०१९ ते दि. २९/०८/२०१९

२) निविदा उघडणे - दि. ३१/०८/२०१९ रोजी शक्य असल्यास किंवा त्यापुढे खालील संकेतस्थळावर ई-निविदांची सर्व माहिती उपलब्ध आहे.

3. <http://www.mahatenders.gov.in>

(सदर निविदा सुचनेमध्ये काही होत असल्यास वरील वेबसाईटवरती कळविण्यात येईल)

४. कार्यकारी अभियंता, टेंभू उपसा सिंचन यांत्रिकी व विद्युत पथक, ओगलेवाडी, कराड यांचे कार्यालयातील सूचना फलक

जा. क्र. टेसुसिंयांवविपओ / लेशा-२ / १४०७/२०१९

कार्यकारी अभियंता, टेंभू उपसा सिंचन यांत्रिकी व विद्युत पथक,

ओगलेवाडी, कराड यांचे कार्यालय

दिनांक : १४/०८/२०१९

(जिमाका/सातारा/जा/१७९/२०१९-२०२०)

(सही)

कार्यकारी अभियंता, टेंभू उपसा सिंचन

यांत्रिकी व विद्युत पथक,

ओगलेवाडी, कराड

जिल्ह्यातील शासकीय कार्यालय परिसर तंबाखूमुक्त करणार - जिल्हाधिकारी श्वेता सिंघल

सातारा(प्रतिनिधी) - सातारा जिल्ह्यातील सर्व शासकीय कार्यालये तंबाखूमुक्त करणार असून यासाठी प्रत्येक विभागात एका नोडल ऑफिसरची

नियुक्ती करण्यात येणार आहे, अशी माहिती जिल्हाधिकारी श्वेता सिंघल यांनी पत्रकार परिषदेत दिली. राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रमा-

तर्गत शासनाचे सर्व ऑफिस तंबाखूमुक्त करणार आहेत. यासाठी प्रत्येक कार्यालयात नोडल ऑफिसर नियुक्त करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या

आहेत. तसेच शहरातील गर्दीचे ठिकाण केंद्रबिंदू ठेवून तेथेही तंबाखू मुक्तीसाठी मोहिम हाती घेणार आहेत. याची सुरुवात लवकरच होणार असून सार्वज-

निक ठिकाणी धूम्रपान केल्यास २०० रुपये दंड आकारण्यास सुरुवात करण्यात येणार आहे असेही जिल्हाधिकाऱ्यांनी यावेळी सांगितले.

आदिवासी विकास

- पेसा ग्रामपंचायतींना शेट निधी देणारे एकमेव राज्य
- ५९७९ गावांतील २८८० ग्रामपंचायतींना ८७७.४३ कोटी रुपये
- ४२ हजार ४०४ कामे पूर्ण
- ४८ हजार ६०१ आदिवासी विद्यार्थ्यांना नामांकित शाळेत प्रवेश
- मिशन शौर्य अंतर्गत १४ विद्यार्थ्यांची एव्हरेस्ट मोहीम
- विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग, विशेष मागासप्रवर्ग कल्याण विभागाची राज्यात प्रथमच निर्मिती
- महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळाच्या माध्यमातून ३५ हजार ०९९ लाभार्थ्यांना १९६ कोटी रुपयांचे कर्ज
- वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या माध्यमातून ८४ हजार ६९३ लाभार्थ्यांना २२२.७२ कोटी रुपयांचे कर्ज
- धनगर समाजाच्या विकासासाठी १००० कोटी रुपयांचा निधी. २२ योजना राबविणार
- विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इमाव व विमाप्र विभागासाठी ३ हजार ८६१ कोटी रुपयांची तरतूद.
- एपीजे अब्दुल कलाम, 'अमृत आहार' योजनेसाठी १४० कोटी रुपयांची तरतूद. दरमहा १ लाख ५२ हजार महिलांना चौरस आहार. ८ लाख ३७ हजार बालकांनाही आहाराचा लाभ.
- आदिवासी विकास विभागाच्या योजनांसाठी १० हजार ७०५ कोटी रुपयांची तरतूद.

दृढनिश्चय वंचितांच्या विकासाचा...

इंदुमिल येथे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या स्मारकाचे काम प्रगतीपथावर । डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे लंडन वास्तव्यातील घराचे स्मारकात रूपांतर । दीक्षाभूमी आणि चैत्यभूमीला 'अ' वर्ग तीर्थक्षेत्र आणि पर्यटन स्थळाचा दर्जा ।

विद्यार्थ्यांसाठी एकूण वसतिगृहे ४३९ : प्रवेश क्षमता - ४३ हजार ५५३ । डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजनेचा ४१ हजार २१५ विद्यार्थ्यांना लाभ । अनुसूचित जातीच्या मुलींसाठी ५० नवीन वसतिगृहे । अनुसूचित जातीच्या महिलांसाठी मुंबई, पुणे, नागपुरात वसतिगृहे । अनुसूचित जाती, नवबौद्ध घटकांच्या ४० वस्त्यांसाठी ५८.५५ कोटी ।

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठानची स्थापना । सुमारे ३१ संस्थांना २१५ कोटींचा निधी (संत रोहिदास भवन, परेल, ड्रॅगन पॅलेस, दीक्षाभूमी, चिंचोली येथील स्मारक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कन्व्हेन्शन सेंटर इत्यादी संस्था) । डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना: वसतिगृहात प्रवेश न मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना भोजन, निवासासाठी खर्च शेट बँक खाल्यात (२०१६-१७ पासून योजना) । ११७.७२ कोटी रुपये ३५ हजार ३३६ विद्यार्थ्यांच्या शेट खाल्यात। परदेशात शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती: पाच वर्षात ३५४ विद्यार्थ्यांना लाभ । मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेची उत्पन्न मर्यादा २ वरून २.५ लाखांवर । अनुसूचित जातीच्या १३ हजार १३९ विद्यार्थ्यांना कौशल्य प्रशिक्षण, ५२४६ जणांना रोजगार । डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर उद्योजकता योजनेतून अनुसूचित जाती/जमातीसाठी २३ एमआयडीसीमध्ये १०६ भूखंड प्रदान

स्वोत्तम कामागिरी महाराष्ट्र मानकरी

वसतिगृहामुळे शिक्षणाला पाठबळ

वसतिगृहात राहून मी बरावीत शिकतेय. वसतिगृहात चांगल्या सुविधा पुरविल्या जात आहेत. नाश्ता, जेवणासोबतच अभ्यासिका देखील आहे. नियमितपणे मासिक भत्ता मिळतो. वसतिगृहामध्ये विविध उपक्रम राबवून प्रोत्साहन दिलं जातं. यामुळेच गेल्या वर्षी वक्तृत्व स्पर्धेत राज्यस्तरावर माझा पहिला क्रमांक आला.

-प्रज्ञा पांडुरंग कांबळे,
चिमणे ता. आजरा, जि. कोल्हापूर

शिक्षणाला आधार

कौटुंबिक आर्थिक परिस्थिती बेताची. त्यामुळे महाविद्यालयीन शिक्षणासाठी शहराच्या ठिकाणी निवास व जेवणाचा खर्च परवडणारा नव्हता. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्थापार योजनेतून अर्ज सादर केला. त्यातून मला ४२ हजार रुपये मिळाले. त्यामुळे शिक्षणाला आधार मिळाला.

-रतिशकुमार निकाळजे,
हतेडी, जि. बुलढाणा

बाळासाठी अमृत

आदिवासी दुर्मि भागातील बालकांचे व मातांचे आरोग्य सुधारण्यासाठी अमृत आहार योजना वरदान ठरत आहे. आम्हा मातांना सकस आहार मिळत असल्याने मुलांच्या आरोग्यावरही चांगला परिणाम होत आहे. बालकांच्या आजाराचे प्रमाण कमी झाले आहे.

-चनिता वळवी,
देवलीपाडा, जि. नंदुरबार

श्री. नरेंद्र मोदी
मा. प्रधानमंत्री

श्री. देवेंद्र फडणवीस
मा. मुख्यमंत्री

माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र शासन